

zadra elvette a kedvét a töröknek, hogy hazánkra támadjon.

Nemrégén hallottatok az aradi vértanúkról. Mondd el, azt a költeményt, amit Aradról tanultál!

Arad

*Mikor így összel földre száll a dér,
A sok magyar seb mind panaszra kél...*

*Amerre nézünk, mindenütt sebek...
És vérző szívü, fáradt emberek.*

*Emitt kereszték roppant erdeje,
Amottan rablánc s könnyek tengere...*

*Mikor így összel száz seb fölszakad:
Ugy sir az egyik: „En vagyok Arad!
Mártirok hamvát én őrizgetem
E meglopott, elárvult szigeten.
A lelküket is én vigasztalom,
Deret terítő őszi hajnalon,
S ígérem nekik, hogy még megvirrad,
Mert van még hü szív, aki nem riad.
Ígérem nekik az új harcok zaját,
Trianont döntő győztes nagy csatát.
S ígérem nekik, én, a rab Arad,
Hogy ez a szent hely mindig szent marad!”*

*... Mikor így összel a seb felzokog
S örökmécsünknek lángja föllobog:
Ígérjük mi is, úgy, mint rab Arad,
Hogy ez a szent seb mindig szent marad!*

Utolsónak a világháboru sok eseményéből mondok el nektek egy történetet, ha szépen idefigyelték.

A hős trombitás

A magyar katona olyan hősiesen harcolt a nagy háboruban, hogy még az ellenség is megtanulta tisztelni a magyar vitézséget, hősiességet. Ez a kis történet a magyar vitézségről szól.

Lengyelországban történt, ahol oroszokkal kerültek szembe a magyar katonák. Ott feküdt a század beásva nyakig a domb oldalában, s onnan lötték egymást a magyarok és a muszkák, ahogy az oroszokat nevezték katonáink. Sebesültek itt is, ott is, halot-

tak mindkét részről. Megunja azonban ezt a bujkálást a magyar század vitéz trombitása, Gál István. Ha szemtől-szembe kell menni a muszkával, hát tudja, hogy hová kell ütni, hová kell vágni, hogy kell apritani az ellenséget, mint a répát. De árokban ázni-fázni, bujkálni, mint az ürge, ez sehogya sem tetszett a vitéz trombitásnak.

Nem is gondolkozott hát sokat, hanem amint egy jókora ágyulövedék lecsapott melléje, olyan haragra gyulladt, hogy kiugrott az árok partjára és hajrá! hajrá! megfujta a trombitát! A felharsanó trombitaszó csodálatos lángot gyújtott az egész magyar csapat szívében. Megszólaltak erre a többi trombiták is, egyik felriadt, a másik kúrtszó biztat az egész vonalon s rohamra ösztökéli a magyarokat. Hiába jött most már a tiltó parancs, hogy nem szabad rohamra menni, mert nem lehet megkísérelni a lehetetlent, hiszen annyi az orosz, mint réten a fü! Hiába volt most már minden, hogy „Vissza az árokba!“ — nem hederített rá már a magyar katona, hiszen hallotta a trombita hangját, ő hát bizony marokra kapta puskáját és úgy rohant előre az ellenséges állások felé, lelkének egész dühével. Gál István pedig ott fujta te-le tüdővel, nagy haraggal a trombitáját s a magyar csapat utána zudult előre szegzett szuronnal, amelyen halál leselkedett... Bizony, az oroszok sem voltak éppen nyulszívűek, erre a váratlan rohamra mégis annyira megijedtek, hogy se szó, se beszéd, kiugrártak árkaikból, s mint a nyul, rohantak vissza a biztos halál elől. Ki mert volna szembeszállni a halál kaszásainak, a magyar fiuknak, ha azok rohamra mentek? Bizony, hült helyük sem maradt az árokban, ami így a magyarok kezébe került.

Igy jutott az ellenséges állás a magyarok kezébe, ami eddig rendben is történt. A baj azonban csak kezdődött igazán! Mikor ugyanis pihenőre szólt a parancs s a futó muszkákat magukra hagyták egy kicsit, megállt a kemény tekintetű, zordon parancsnok a század előtt és így kiáltott:

— Ki volt az a trombitás, aki ezt meg merte cselekedni? Alljon elő!

A katonákban megállt a szivverés, mi lesz most?

Gál István azonban derék trombitás volt, nyomban kiállt a sorból és katonásan jelentette, hogy bizony ő fujta meg a rohamot...

— Verjétek vasra azonnal! — kiáltott a parancsnok. — Börtönbe rögtön a parancsszegőt! Aki megszegi háboruban a parancsot, az halált érdemel!

A vitéz trombitás csak áll, néz... aztán egyszerre haza gondol a szőke Tisza partjára... a parton álló kis fehér házikóra... a feleségére... árván maradó két szép gyermekére... a 7 esztendőös Marikára, meg az 5 éves Pistára, akinek azt ígérte, hogy ha legközelebb hazamegy szabadságra, hát egy eleven muszkát visz neki játszani... s most mindezeket itt kell hagynia, azért, mert...

Tovább nem gondolkozhatott a trombitás, mert már is ott állott a parancsnoka előtte, akinek bármilyen szigorú is volt a szava... a két szemén egyszerre megcsillant valami fényes kis gyöngy... azután rátüzött egy csillogó érmet a vitéz trombitás mellére, magához ölelte és csak ennyit tudott neki mondani a meghatottságtól:

— Köszönöm... köszönöm... fiam...

Mondd el *Kosáryné Réz Lola* néni költeményét:

A kis hős Ilonka

Vasárnap van és süt a nap,
A harangok vidámak.
„A templomba ma fölveszem
Tavalyi szép ruhámat.“

Tavalyi álmok illata
S tavalyi dísz van rajta;
Gondtalan régi ünnepek
Háromszinü szalagja.

Magyar fiuk azóta már
Vág tulsó partját járják...
Mosolyg, sóhajt és fölveszi
Tavalyi szép ruháját.

Egész város a nagymiséén...
Kinek mi az imája,
Idegen zsoldos lesheti.
— De csak a jó Isten látja ..

Vasárnap van és süt a nap,
A harangok vidámak.
„Mért nézi úgy mindenki ma
Tavalyi szép ruhámat?“

Nézik mogorva katonák,
Elhúzódnak a népek.
— „A háromszinü szalagot
A ruhádról tépd le!“

Ilonka áll, reátekint
És kipirul az arca...
Védőn odátesszi kezét
A kis selyemszalagra.

Jön másik is. Ordít reá:
„Le a szalaggal! Érti!“
Emelt fővel felel a leányka:
„Nem! Nem engedem letépni!“

„Fegyvert kézbe!“ S a
katonák
Vad, részeg szemmel állnak.
— „Cél, tűz,“ — a leányka nem
mozdul.

Makacs. Mosolygó... Sápadt...
Szegény keze még holtan is
A szalag fölé hajlott...
Vasárnap volt, sütött a nap...
Ijedten kongtak a harangok...

Kiről szólt ez a szép költemény? Mit csinált ez a kis leányka? Hogy hívták? Mi volt a bűne? Hát olyan nagy bűn az, ha valaki a háromszinü magyar szalagot a keblére tüzi? Hol nem szabad most a magyar színeket viselni? Kik tiltották meg nekik? Sajnáljuk ezt a derék kis magyar leánykát? Hogyan nevezhetjük őt is? Miért volt hős? Mit védelmezett? Életét adta hazájáért... Magyarorságot... Megérdemli, hogy megemlékezzünk róla? Holnap felvirágozzuk a térképet a kis hős Ilonka emlékezetére! Jó lesz, gyermekek?